

Občinska
knjižnica
Jesenice

Načrt nakupa knjižničnega gradiva za leto 2026

1. Izhodišča letnega nakupa knjižničnega gradiva

Osnova za načrtovanje nakupa knjižničnega gradiva je strateški dokument Načrt gradnje zbirke knjižničnega gradiva v Občinski knjižnici Jesenice (2021) in strokovna priporočila v naslednjih dokumentih:

- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15),
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe, Uradni list RS, št. 28/23, v nadaljevanju Pravilnik,
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/03 in 162/22, v nadaljevanju Uredba)
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018-2028 (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, 15. 3. 2018, v nadaljevanju Standardi),
- Manifest o splošnih knjižnicah (IFLA/UNESCO, 2022).

Občinska knjižnica Jesenice (v nadaljevanju knjižnica) je kot splošna knjižnica namenjena prebivalcem na območju občin Jesenice, Kranjska Gora in Žirovnica, zato mora biti izbor gradiva čim bolj pester oziroma ustrezen željam in potrebam uporabnikov.

2. Cilji načrtovanega letnega nakupa knjižničnega gradiva 2026

Knjižnica letni nakup knjižničnega gradiva oblikuje v skladu s svojim poslanstvom in glede na opredelitve v dokumentu Načrt gradnje zbirke knjižničnega gradiva v Občinski knjižnici Jesenice. Najpomembnejši cilji nakupa so:

- kakovostna in uravnotežena knjižnična zbirka v osrednji knjižnici, ki bo podpirala informiranje, učenje in ustvarjalnost uporabnikov, razvoj bralne kulture in funkcionalne pismenosti;
- kakovostne knjižnične zbirke v krajevnih knjižnicah, ustrezne potrebam uporabnikov;
- uporabnikom omogočiti seznanitev s kakovostno založniško produkcijo;
- zbiranje in posredovanje gradiva in informacij o lokalni kulturni dediščini;
- pridobivanje gradiva, ki bo omogočalo različne dejavnosti za uporabnike knjižnice;
- uporabnikom omogočiti dostop do e-knjig in zvočnih knjig v slovenščini;
- zajeti publikacije večine slovenskih založb;
- upoštevati strokovna merila in priporočila o obsegu prirasta v knjižnični zbirki.

Knjižnica z nakupom gradiva načrtuje pozitivne učinke za dejavnost:

- primeren obseg zbirke in prirasta glede na normative oziroma pretekle dosežke,
- povečanje izposoje knjižničnega gradiva oziroma obrata zbirke,
- povečanje števila članov glede na prejšnja leta.

Doseganje ciljev načrtovanega nakupa knjižničnega gradiva bo odvisno od višine zagotovljenih namenskih sredstev občin in Ministrstva za kulturo (Ministrstvo), ponudbe in dosežene povprečne cene.

3. Vsebinska merila letnega nakupa v letu 2026

- Značilnosti lokalnega okolja in struktura članstva v knjižnici nakazujejo potrebe po knjigah za razvedrilo in zahtevnejše branje, gradivu naravoslovno-tehničnih strok (tradicija železarstva in strojništva, srednje strokovne šole) in medicine (bolnišnica, fakulteta za zdravstveno nego, srednja medicinska šola), družboslovju in humanistiki (gimnazija, srednja vzgojiteljska šola, socialni zavodi in osnovne šole), jezikoslovju (turizem – tuji jeziki), športu (predvsem gornišstvo in zimski športi).
- Knjižnica načrtuje nakup splošnega strokovnega in poljudnega gradiva za vse generacije uporabnikov, ki bo podpiralo vseživljenjsko učenje, spodbujalo ustvarjalnost in vedoželjnost.
- Knjižnica načrtuje nakup vsaj 100 naslovov osrednjega slovenskega informativnega periodičnega tiska. Prav tako bo knjižnica omogočila dostop do informacij javnega značaja in informacij o dogajanju v lokalnem okolju vseh treh občin.
- Knjižnica načrtuje nakup kakovostnega izvirnega slovenskega in prevodnega leposlovja za odrasle in mladino. Za najmlajše uporabnike bo izbirala kakovostna literarna dela z estetskimi ilustracijami, ki bodo v bralcih razvijala besedni zaklad in čut za lepo.
- Pri odločanju za nakup bo knjižnica upoštevala vsebine in knjige, ki jih bosta finančno podprli JAK in ARRS oziroma druge ugledne javne državne in evropske ustanove.
- Pri izboru knjižničnega gradiva bo upoštevala različne bralne zmogljivosti uporabnikov. V knjižnično zbirko bodo tako vključene knjige za začetno opismenjevanje in navajanje na knjige (npr. kartonke, otroške knjige z velikimi tiskanimi črkami ...), knjige za odpravljanje težav pri usvajanju bralne spretnosti (disleksija), knjige z večjim tiskom in podobno.
- Knjižnica bo pridobivala relevantno domoznansko gradivo vseh vrst.
- Knjižnica načrtuje nakup kakovostnih filmov na DVD-jih. Nakupa zgoščenk s kakovostno glasbo zaradi pomanjkanja prostora in zmanjšanega zanimanja uporabnikov ne načrtujemo.
- Knjižnica načrtuje nakup zvočnih knjig v slovenščini in dostop do e-knjig v slovenskem jeziku.
- V nakup bo vključeno 95 % gradiva, ki bo izšlo v letu 2025 (oziroma ob koncu leta 2024), starejše gradivo pa, če bo to kljub možnosti medknjižnične izposoje smiselno.
- Načrtovan nakup knjižničnega gradiva bo sicer upošteval priporočeno razmerje med strokovnim gradivom in leposlovjem (50 %, 50 %), kolikor bo to mogoče, vendar bo doseganje razmerja odvisno od razpoložljivega denarja in

ponudbe na tržišču. Poleg tega je v knjižnični mreži več manjših knjižnic, kjer je več potreb po gradivu za prosti čas in leposlovje kot pa po strokovnih delih.

4. Obseg nakupa knjižničnega gradiva

Izhodišče načrtovanega nakupa v letu 2026 so namenska sredstva v občinskih proračunih za leto 2026 in izhodišča Neposrednega poziva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah iz državnega proračuna v letu 2026 Ministrstva za kulturo (MK). Izhodiščna cena za načrtovanje nakupa knjižničnega gradiva je povprečna cena za gradivo v letu 2024, to je 27 evrov. Glede na pričakovana sredstva bo knjižnica lahko kupila 4.387 enot gradiva na fizičnih nosilcih oziroma 143 enot na 1.000 prebivalcev (30.715, SURS, 1. 1. 2025).

Načrtovani nakup knjižničnega gradiva za leto 2026 bo obsegal:

- 4.287 enot knjižnega gradiva in
- 100 enot neknjižnega gradiva
- oziroma:
- 140 enot knjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev in
- 3 enote neknjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev,
- 103 tekoče naslove informativnega periodičnega tiska (časnikov in časopisov) v osrednji knjižnici,
- povprečno 15 tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska (časnikov in časopisov) na organizacijsko enoto.

Knjižnica načrtuje nakup gradiva na različnih medijih, in sicer 98 % tiskanih medijev in 2 % neknjižnega gradiva. (Tabela 1)

Tabela1: Predlog nakupa knjižničnega gradiva 2026

Načrt nakupa knjižničnega gradiva 2025	Število enot	na 1.000 prebivalcev	Delež v %
Knjižno gradivo	4.287	140	98
Neknjižno gradivo	100	3	2
Skupaj	4.387	143	100

V letu 2026 bomo uporabnikom omogočili tudi izposajo e-knjig in zvočnih knjig v slovenščini v sistemih COBISS Ela in Audibook.

5. Porazdelitev novega knjižničnega gradiva v knjižnični mreži

Knjižnica ima osem organizacijskih enot: v občini Jesenice tri, v občini Kranjska Gora štiri in eno v občini Žirovnica. Nakup gradiva bo razdeljen po enotah glede na velikost, število uporabnikov oziroma prebivalcev na območju ter značilnosti okolja ter glede na namenska sredstva občin financerk in Ministrstva za kulturo. (Tabela 2)

Tabela 2: Porazdelitev načrtovanega nakupa gradiva 2026 v knjižnični mreži

Enote knjižnice	Knjižno gradivo					Neknjižno gradivo					SKUPAJ
	Odrasli		Mladina		Skupaj knjižno	Odrasli		Mladina		Skupaj neknjižno	
	leposl.	strok.	leposl.	pouč.		leposl.	strok.	leposl.	pouč.		
Jesenice	933	389	430	176	1.928	50	0	30	0	80	2.008
Hrušica	39	10	66	14	129	0	0	0	0	0	129
Javornik	39	10	61	14	124	0	0	0	0	0	124
Kranjska	381	120	204	70	775	5	0	5	0	10	785
Dovje-Mo	224	65	110	36	435	0	0	0	0	0	435
Gozd-Ma	5	0	6	0	11	0	0	0	0	0	11
Rateče	6	0	6	0	12	0	0	0	0	0	12
Knjižnica	433	130	237	73	873	5	0	5	0	10	883
Skupaj	2.060	724	1.120	383	4.287	60	0	40	0	100	4.387

6. Sredstva za nakup knjižničnega gradiva

Načrtovana sredstva za nakup knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih 2025	Jesenice	Kranjska Gora	Žirovnica	SKUPAJ
	EUR	EUR	EUR	EUR
Občine	40.920	28.799	19.435	89.154
knjižno	39.720	28.649	19.285	87.654
neknjižno gradivo	1.200	150	150	1.500
Ministrstvo	20.980	5.144	4.591	30.715
SKUPAJ	61.900	33.943	24.026	119.869